

Mogens Müllers prædiken 6. søndag efter påske

Taler

Mogens Müller
Professor i Det Nye Testamente
Eksegese, dr. theol.

Dato

28. maj 2006

Sted

Fårevejle Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Johannesevangeliet kapitel 17, vers 20-26

Salmer

Nu blomstertiden kommer
Bøj, o Helligånd, os alle
Det er så sandt, at ingen så
—
Jesus Kristus er til stede
Dig være, mildeste Gud Fader

1 Gud, lad os leve af dit ord som dagligt brød på denne jord. Amen!

5

Evangeliet til denne søndag er hentet fra Johannesevangeliet: 17, 20-26:

Jesus sagde: »Ikke for dem alene beder jeg, men også for dem, som ved deres ord tror på mig, at de alle må være ét, ligesom du, fader, i mig og jeg i dig, at de også må være i os, for at verden skal tro, at du har udsendt mig. Den herlighed, du har givet mig, har jeg givet dem, for at de skal være ét, ligesom vi er ét, jeg i dem og du i mig, for at de fuldt ud skal blive ét, for at verden skal forstå, at du har udsendt mig og har elsket dem, som du har elsket mig. Fader, jeg vil, at hvor jeg er, skal også de, som du har givet mig, være hos mig, for at de skal se min herlighed, som du har givet mig, for du har elsket mig, før verden blev grundlagt. Retfærdige fader, verden har ikke kendt dig, men jeg har kendt dig, og de har erkendt, at du har udsendt mig; og jeg har gjort dit navn kendt for dem og vil gøre det kendt, for at den kærlighed, du har elsket mig med, skal være i dem, og jeg i dem.«

20

Hvad vi i virkeligheden tror om Gud, det fortæller vi gennem den måde, hvorpå
25 vi indretter os i denne verden og med hinanden. For det er her, vi viser, hvad vi
lader det hele komme an på. Det billede, som vi således røber, at vi har af Gud,
det kan vi nu have fået mange steder fra. Lige fra bibelhistorien og til det
menneske, som vi måske forguder. Tilmed rummer vores Bibel meget forskellige
billeder af Gud. Det Gamle Testamente kender i høj grad også til en straffende
30 Gud. Vi har god grund til at tro, at de mennesker, der i sin tid byggede denne
kirke, levede i en stor frygt for at gå fortabt og havne i helvede. Gud var for dem
i hvert fald også den, der straffede, og på kalkmalerier kan vi se et uhyggeligt
dødsrige i skikkelse af et uhyre opsluge dem, der ikke opnåede frelse. Og så kan
vi alligevel konstatere, at den ikke fik alle og enhver til at leve et skikkeligt liv.
35 Ganske som truslen om stadig længere fængselsstraffe åbenbart ikke udrydder
kriminaliteten.

I hvert fald begyndelsen til et sådant skrækindjagende gudsbillede kan man godt
finde i Bibelen. Vi har dog nok i dag vanskeligt ved at forestille os denne
40 helvedesangst. Når vi er bange for at dø, er det nok mere døden end fortabelse
og straf, vi frygter. Den middelalderlige helvedesangst kender vi dog blandt
andet fra Luther. Hans store spørgsmål var således: Hvordan får jeg en nådig
Gud? Og den oplevelse, der skabte reformationen, var nu den, at Luther ved at
læse i Bibelen opdagede, at han og alle mennesker faktisk allerede har en nådig
45 Gud. Det var den Gud, der endegyldigt havde givet sig til kende, havde vist
hvem han var, i Jesus Kristus. Men dette billede var tit nok blevet sløret, om ikke
ligefrem fordrejet i kirken. Det mødte Luther for eksempel i den omsiggribende
handel med syndstilgivelse, som fandt sted med de såkaldte afladsbreve: Når
pengene i kisten klinger, straks sjælen ud af skærsilden springer – som en af de
50 store afladskøbmænd kunne formulere det.

Men i Bibelen selv fandt Luther et virkningsfuldt modbillede til dette
skræmmebillede. Og det var det billede, som Jesus havde tegnet med sit liv, sin
gerning og sin magtesløse død på korset. Dermed havde Jesus vist, at Gud er
55 kærlighed – sådan som det også siges ligeud i et brev, som stammer fra den
samme kreds som Johannesevangeliet. Kærlighed lærer man dog alene at kende
ved at modtage den. Og det vil faktisk sige, at man også kan vende billedet om. I
mennesket Jesus af Nazaret havde mennesker dengang i Palæstina oplevet at
møde Gud. Igennem sine ord og gerninger havde Jesus fremkaldt et billede af
60 Gud i deres hjerter, et billede der skabte glæde og lys og frimodighed i deres liv.
Og dette billede af Gud formåede disse mennesker at fastholde og videregive,

således at også vi i dag kan få del i det.

65 Og det er netop det, Jesu tale i evangeliet til i dag vil os. Ordene stammer fra den temmelig lange bøn, som Jesus ifølge Johannesevangeliet bad den sidste aften, han var sammen med sine disciple. Man har siden givet den betegnelsen ”Jesu ypperstepræstelige bøn”. Det gjorde man, fordi Jesus her beder for de disciple, som han ved sin død lader tilbage i denne verden. Som ypperstepræsten i
70 Jerusalems tempel går han i forbøn for sit folk, sin menighed. Som bøn er dens ord naturligvis henvendt til Gud. Men meget hurtigt blev den – og det med rette – opfattet som først og fremmest en opmuntringstale til ikke alene Jesu disciple, men overhovedet til alle senere generationer, der kom til at høre den. Så denne bøns egentlige adressat er dermed også os, der er i kirke her i dag. I ord,
75 der for en umiddelbar betragtning er henvendt til Gud, vil denne bøn mejsle sit gudsbillede ind i vores hjerter.

Så når vi hører ordene i denne bøn, inddrages vi i den kamp om gudsbilledet, der foregår hele tiden og på mange fronter. Det er nemlig kampen om, hvad der
80 behersker vores bevidsthed. Om hvad der fylder vores sind og bestemmer vores handlinger. Om det er den bogholderiske smålighed, der ikke kan tænke sig andet end ”noget for noget”. Eller om det er en glad taknemmelighed, der afføder barmhjertighed og storsind. Og det er dette sidste, barmhjertighed og storsind, Jesu billede af Gud vil afføde. Matthæusevangeliet lader hele to gange
85 Jesus citere, hvad Gud ifølge Hoseas’ Bog i Det Gamle Testamente, fordrer af mennesker: ”Barmhjertighed vil jeg, ikke slagtoffer!” Og barmhjertighed er jo ikke til at misforstå, og barmhjertighed kan i grunden heller ikke gradbøjes. Og hvad den går ud på, véd vi jo så udmærket fra os selv, fra hvad vi selv ønsker os – og tit nok har brug for.

90 Igennem ordene i Jesu bøn tegnes der et billede af Gud, hvor Guds kærlighed til os er kommet til syne i Jesu kærlighed til sine disciple. Og det er vel at mærke en kærlighed, der forpligter! I Johannesevangeliet gøres det meget konkret, når denne forfatter ”erstatte” nadverens indstiftelse med en beretning om,
95 hvorledes Jesus vasker sine disciples fødder. Og tilmed gør det med den umisforståelige besked: ”Når nu jeg, jeres Herre og Mester, har vasket jeres fødder, så skylder I også at vaske hinandens fødder. Jeg har givet jer et forbillede, for at I skal gøre, ligesom jeg har gjort mod jer.” Sand gudstjeneste er herefter, at vi viser kærlighed og barmhjertighed – i Bibelen henvises som ”værdigt
100 trængende” her næsten altid til enker og faderløse og de fremmede iblandt jer.

Og ikke mindst fordringen om at tage vare på de fremmede iblandt os er jo ikke ganske overflødig i dagens Danmark.

105 I Jesu bøn bedes der også for, at alle de, der tror, må være ét. Her er ikke tale om en eller anden organisatorisk enhed. For sådan en enhed bygger altid på enighed. Og en sådan enighed går der hurtigt Babelstårn i. Men det er heller ikke meninger, det her handler om. Eller rettroenhed for den sags skyld. Vi er ikke menighed, fordi vi har de samme meninger. Og når de forskellige kirkesamfund
110 kan være så forskellige, som de er, er det ikke kun på grund af forskellige meninger, men i høj grad også på grund af forskellig historie. Og sin historie kan ingen springe over. Den enhed, som der bedes om, er da også en helt anden slags. For det er ikke den slags enighed, der gør stærk. Men den består i, at enhver på sit sted og med sine evner lever den kærlighed og barmhjertighed ud i
115 livet, som Jesus som forbillede forestiller. Med Johannesevangeliets lidt kringlede måde at sige tingene på bedes der om, at Gud gør sig kendt ved, at den kærlighed, som han har elsket Jesus med, skal vise sig i hans menighed.

Så det, der i dag hedder succeskriteriet, ligger lige ved hånden. Som man kender
120 et frugttræs kvalitet på dets frugter, således kan også den kristne menigheds evne til at være lys og salt i verden måles på dens evne til at skabe frimodighed, barmhjertighed og kærlighed. Kulde over for andres nød, smålighed og hang til at dømme andre er simpelt hen ikke gode frugter. Vi holder netop gudstjeneste, ikke blot for at få del i den guddommelige kærlighed, men nok så meget for at
125 den skal forplante sig i os og sætte sig frugt i vores liv med hinanden. For al kærligheds væsen er at komme til udtryk.

Amen!

130

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

135

Tags

6. søndag efter påske, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mogens-mullers-praediken-6-sondag-efter-paske>